

En ze leefden nog lang en gelukkig? **(Nehemia 13 – zesde en laatste preek in de serie)**

*Liturgie zondagmorgen 28 november 2010
 te Hardinxveld-Giessendam:*

Belijdenis van afhankelijkheid
 Vredegroet van God
 Liedboek 120:1,2
 Gebed
 Doopformulier 3
 Gezang 168
 Lied door Gerdien en Marlies ('Hij kent je naam')
 Doopsbediening aan Roos van Houwelingen
 Psalm 105:5
 Lezen: Nehemia 13:1-14
 Psalm 25:1
 Lezen: Nehemia 13:15-22
 Psalm 25:6
 Lezen: Nehemia 13:23-31
 Psalm 25:10
 Verkondiging
 Gezang 79:2,4,5
 Lezing van Gods wet
 Psalm 139:6,11
 Dankgebed en voorbeden
 Inzameling van de gaven
 Liedboek 124:1-a,2-v,3-m,4-v,5-a
 Zegen van God

Het is niet echt een handig einde van een boek.

Een kerk in grote problemen – Nehemia, een man met een missie –
 krijgt in die kerk de handen op elkaar – problemen worden aangepakt –
 weerstand is enorm, maar met Gods hulp wordt alles weer rechtgezet –
 het loopt uit op een enorme opwekking – iedereen blij! –

o ja, en dan nog één slothoofdstuk:

Nehemia, een man met een missie – kerk in grote problemen...
 einde van het boek.

????

Wie schrijft nou op die manier een boek?

Een grotere anti-climax is niet denkbaar!

Nou kun je zeggen: akkoord, dit is in ieder geval wel reëel.
Ook het kerkelijk leven is geen sprookje,
op de manier van 'en ze leefden nog lang en gelukkig'.

Maar er is méér waar je bij dit hoofdstuk zomaar tegenaan botst.
Namelijk: zó wordt er dus orde op zaken gezet in de kerk!
Alle vreemde smetten eruit,
iedereen weer keurig in het gelid,
zo en zo doen we het, en niet anders!
Kijk, het is prachtig dat in 12:43 iedereen in de kerk vrolijk is,
tot en met de kleine kinderen.
En een doop van zo'n klein kind is natuurlijk ook prachtig.
Maar aan het eind van het liedje leven ook jullie dus niet lang en gelukkig,
maar ben je *juist in de kerk* je leven lang on-gelukkig...
Met strakke hand wordt de orde bewaakt.
En o wee als je dan niet keurig in de pas loopt...

Misschien denk je wel: dat is nu precies mijn probleem met de kerk!!
Je zoekt het zelf op, door zó in het leven te staan!
Tja, als je daar zin in hebt, ga vooral je gang.
Maar mij niet gezien!

Nehemia is ook een beetje een zure figuur geworden,
die hoopt dat in ieder geval Gód dan nog een beetje blij is
met wat hij heeft gedaan...
Nou, zo zou je veel kerken vandaag ook kunnen zien:
het breekt ze bij de handen af, de kerken lopen leeg,
elke aansluiting met de wereld wordt gemist –
en toch gaan ze stug door op het oude pad.
Maar voor wie?
Ja, voor God wellicht,
dat die hen ervoor zal belonen...

Toch staat dit haaks op de boodschap van de vorige preek.
 Die preek ging zeg maar over die blijdschap, die je ook ziet slot Neh.12.
 Dat de mensen massaal in huilen uitbarstten,
 toen ze ontdekten hoe goed God continu voor hen was
 terwijl zij lange tijd hadden geleefd op een manier van:
 als je echt gelukkig wilt zijn, moet je niet bij God wezen!
 Dat huilen ging vanzélf, omdat ze ineens zagen wie God was,
 en hoe ze Hem hadden genegeerd.
 En uitgerekend Nehemia zegt dan, namens God:
 nu niet huilen, alsjeblieft niet, juist de blijdschap in Hem is je kracht!
 Nou, dat is niet echt de sfeer van: strak in het gelid,
 en verder niet zeuren.
 En vervolgens verzuren.

Dat is precies het tegenovergestelde van waar God voor gaat.
 Of de kerk dat ook altijd doet, is vers 2.
 Maar God wel.

*

[1 – de tempeldienst]

Neem nou dat eerste onderwerp van dit hoofdstuk.
 Bepaalde volken mochten niet meedoen in de tempeldienst.
 Waarom niet?
 Omdat ze niet bij Gods volk hoorden, púnt?
 Nee, maar omdat ze ooit geweigerd hadden
 dit volk met brood en water tegemoet te gaan (ga ik verder niet op in)
 en omdat ze Bileam hadden omgekocht om hen te vervloeken –
 ze hadden het volk dus niet positief benaderd, maar juist negatief.
 Nou, vervloeken is vrij ernstig, of niet?
 “Naar de hel met dit volk!”

En wie is God dan?

Een God die het opneemt voor zijn volk!

Die komen er bij Mij niet meer in,

Ik wil niet hebben dat ze zo'n negatieve invloed op jullie hebben.

En hoogstpersoonlijk verander Ik de vloek in een zegen.

Ja, ik voorkóm dat die vloek uitgesproken wordt.

Die Bileam wil wel, maar het komt er gewoon niet uit.

Precies het tegenóvergestelde komt er uit.

Niet: naar de hel met dit volk.

Maar juist: ze leven nog lang en gelukkig!

Kijk, dat is even wat meer dus, hier in Nehemia 13,

dan wat regeltjes die lukraak werden gesteld:

die en die mensen, die komen er bij God niet in, púnt.

Bovendien is dit niet maar iets van vróeger

(in de tijd van Bileam,

en moet daar eeuwen later nóg zo streng mee worden omgegaan?).

Nee, want dat dit verteld wordt is niet meer dan een aanleiding

om in te zoomen op zo'n Ammonitische man van nú,

in de tijd van Nehemia.

Tobia heet hij.

We kwamen hem in deze serie preken al eerder tegen,
als een van de vijanden van het volk.

Die samen met anderen er álles voor uit de kast trok
om het herstelwerk van Nehemia te ondermijnen.

Dit mocht niet gebeuren, onder geen beding!

Wát mocht niet gebeuren?

Dat mensen weer keurig in 't gelid zouden lopen,
mondje dicht en doen wat de kerk zegt?

Nee, lazen we al in Neh.2:10: dat het welzijn van het volk bevorderd werd!

Wie zou daar nu problemen mee hebben? Denk je misschien.
Laat die kerk toch lekker.
Als wij er maar geen last van hebben!

Maar die Tobia was niet zomaar iemand.
Hij had allerlei connecties met enkele topfiguren in de kerk.
Zijn eigen vrouw kwam uit die kringen!
En hij had zelf ergens ook een Joodse achtergrond kennelijk.
Want de naam Tobia betekent: God is goed.
Maar de klank daarvan was er voor Tobia één van:
God is goed, maar ook gek.
Stel Hem tevreden, en ga vervolgens lekker je eigen gang.
Neem Hem niet al te serieus...
Ga vooral niet doen alsof Hij werkelijk jouw leven goed kan maken.
Jouw welzijn bevordert.

Veelzeggend is dat deze Tobia de bestemming van de tempel verandert:
Alles waar die tempel vroeger voor diende, gaat er uit.
Alle mensen die vroeger in die tempel dienden, gaan er ook uit –
Hup, aan het werk –
niet in de kerk, dat doe je maar in je vrije tijd.
Tobia erin... en... ja Góð eruit –
want dat is in feite wat hier gebeurt!

Kijk, daarachter zit weer precies diezelfde tegenstand tegen het volk
als in de tijd van Bileam.
Een geest van: naar de hel met dit volk.
Zij het nú op een manier die niet opvalt:
Tobia praat gewoon over God, en dat Hij goed is en zo.
Natuurlijk is Hij dat.
Maar denk je nou echt dat Hij wil dat je intussen ongelukkig wordt?
Je leeft in déze wereld, en moet er dus in déze wereld wat van maken.

Feitelijk heeft Tobia dus geen enkel vertrouwen in God!
Want gelukkig word je kennelijk *niet* als je Gód serieus neemt...

Het gaat hier dan ook maar niet om Tobia.
Het gaat er ook niet om: bepaalde mensen komen er bij God niet in.
Nee, waar het God om gaat, en Nehemia daarom ook, is:
Ik ben wérkelijk goed,
dat is maar niet een mooi sprookje voor het slapen gaan,
om eens naar te luisteren op een zondag als je niks beters te doen hebt.
Nee, goed ben Ik in mijn diepste wezen.
En zó en niet anders wil Ik ook voor jullie wezen!
Met minder neem Ik geen genoegen!

De kerk in de wereld kan worden vergeleken met een schip:
een schip hoort thuis in het water,
maar als het water in het schip komt is dat een ramp. (Packer)

Ook juist voor die wéreld is het een ramp!
Kijk, Nehemia is het Oude Testament.
Daarin was het inderdaad heel strak:
geen vermenging van Gods volk met de andere volken.
Maar waarom was dat?
Omdat God toewerkte naar de komst van Jezus.
Wiens geboorte we straks met Kerst weer gaan vieren.
Kijk, en juist dát wilde Gods tegenstander uit alle macht voorkomen.
Dat er Iemand zou komen
die pas écht het welzijn van het volk zou bevorderen.
Niet maar door allerlei maatregelen en regels.
Om op die manier het kwaad buiten de deur te houden.
Terwijl het kwaad natuurlijk ook net zo goed zit ín de kerk.
Maar Iemand in Wie God zichzelf gaf, zélf naar de hel ging,
en op die manier het kwaad uitrukte met wortel en tak.

Niet maar voor de mensen van de kerk.
Maar voor iedereen.
Sinds Jezus gekomen is,
sinds Hij zijn leven gegeven heeft aan het kruis,
staan de deuren van de kerk wijd open voor iedereen,
zonder uitzondering.

Net zoals de kinderen ín de kerk al meteen mee mogen profiteren!
Zo gul is God.
Ze hebben er nog niks voor kunnen doen.
Maar Hij des te meer.
Hij wil niets liever dan dat het hen goed gaat.
Dat het kwaad ook in het leven van Roos grondig wordt aangepakt.
In plaats van wat lapwerk zo hier en daar,
Zonder dat er wézenlijk wat verandert.

Ja, wat God wil is dat Hij maar niet goed héét, maar goed ís.
Dat Hij echt het verschil maakt, ook in jouw leven.
En dat er een kerk is die maar niet kerkje speelt,
maar die in Jezus' Naam de hoop is voor de hele wereld:
mensen, hier ben je veilig, hier vind je een thuis,
hier word je met liefde omarmd,
hier wordt je leven gered.

*

[de sabbat]

Blij christen zijn, dat is wat God wil.
Nehemia 13 lijkt daar haaks op te staan.
Maar tot nu toe blijkt het bij nader inzien toch wel zo te zijn.
Maar hoe zit dat nu met de tweede zaak die hier aan de orde komt?
Draait het dáár in feite toch niet weer om de regels?

Het gaat immers over de sabbat, zeg maar even wat nu de zondag is...
Nehemia constateert dat er gewoon handel gedreven wordt op die dag,
en dat ook nog eens in Jeruzalem, de stad van de tempel,
en hij stelt rigoureuus orde op zaken:
poorten dicht op sabbat,
en wie het nog probeert net buiten de stad,
wordt gesommeerd om dat niet nog een keer te wagen
op straffe van inrekening.
Poe! Daar word je toch niet vrolijk van?

Toch moet je ook hier even verder kijken.
Nehemia treedt op een kleine 100 jaar
nadat Israël weer terug mocht naar eigen land.
70 jaar lang waren ze weggevoerd geweest naar Babel.
En dat was een straf van God.
Die getuige wat Nehemia hier zegt niet in de laatste plaats te maken had
met hun zaken doen op sabbat.

Nou, als je daarover leest, in bijbelboeken die gáán over die tijd,
dan blijkt dat juist de sabbat laat zien wat God wil met Zijn volk:
je verlustigen in elkaar – helemaal ópgaan in elkaar!
Dus juist wél weer die vrolijkheid.
Maar die vindt je juist b́j God.

Kijk, wij denken zomaar nog:
vrolijkheid en geluk vind je door van het *leven* te genieten,
en *God* is er voor als je sterft,
dat je dan niet naar de hel gaat maar naar de hemel...
Maar dat is een compleet verkeerd beeld van God.
Trouwens ook een compleet verkeerd beeld van het leven.
Want die twee horen bij elkaar:
God en het leven.

Juist vanmorgen zien we dat weer zo duidelijk, in de doop van Roos.
Kijk toch eens goed, wat een prachtig mensje is het weer!
En wat maakt ze jullie gelukkig!
Ineens was ze daar dan, met alles erop en eraan.
Wonderlijk mooi, dat alles weer helemaal werkt.
Iemand móet haar hebben gemaakt,
zoiets kan niet toevallig ontstaan.

Nou, de enigen die het zouden kunnen hebben gemaakt, ménselijk gezien,
zijn jullie, Piet en Hester.
Maar uitgerekend jullie zeggen:
nee hoor, hier hebben wij absoluut niet de hand in gehad.
Blijft nog maar één iemand over: God.

God en het leven, ze horen dus onlosmakelijk bij elkaar,
vanaf het allereerste begin,
niet maar van Roos maar van ons allemaal.

En dát maakte nu juist de sabbat duidelijk.
God rustte van Zijn werk, en genoot ervan.
En wij rusten mee, en genieten,
niet maar van óns werk maar van het Zijne.
Niet werken op zondag, naar de kerk gaan op zondag,
dat is geen last, dat is een lúst.

Juist ook weer jullie ervaren het als broodnodig,
in de hectiek van de week.
Om weer op adem te komen,
weer gevoed te worden,
omdat je Gód als geen ander nodig hebt
maar zomaar wordt opgeslokt door het léven –
terwijl die twee bij elkaar horen!

Piet vergeleek het van de week met een voetbalclub
waar je idolaat van bent,
en dus geen wedstrijd wil missen.
Nou, zei je: zo geldt dat bij jullie voor de zondag:
je wilt geen kerkdienst missen,
want je houdt gewoon ontzettend veel van God!

Als je het zó bekijkt,
zie je hoe Nehemia hier in feite ruimte maakt voor God.
Door strakke regels inderdaad. Zo was dat in die tijd.
Maar die regels waren nodig, omdat het anders gewoon niet gebeurde –
dat bleek duidelijk genoeg!

Nehemia vertelt hoe krampachtig naar mazen in de wet werd gezocht:
zij mogen op sabbat niet op reis voor onze handel,
nou dan komen die handelaars toch gewoon bij hén.
Poort zit dicht, maar er is altijd een nooduitgang.
Daar kun je met je lastdieren niet door, maar zelf wel.
Kun je toch nog even snel zaken doen!

Kijk, daar zie je: ergens is dat inderdaad heel beperkt, die regels.
Want mensen zijn dan nog niet automatisch ineens zo vol van God
dat ze even alles laten rusten,
en de tijd nemen voor Hem.

Juist de sabbat blijkt dan ook vervuld te zijn in de komst van Jezus.
Waar in de strakke regels hun tijd hebben gehad.
Die strakke sabbat bleek niet meer dan de schaduw te zijn van de Zon.
Niet maar van de zon-dág.
Maar van de Zón, die opgaat over je hele leven!
Gods eigen Zoon die Gods liefde laat zien.

We staan er weer extra bij stil in deze periode van advent:
 gezegend zij de grote Koning
 die tot ons komt in de naam van onze God!
 Júicht nu met ons en wees verblijd!

Ga genieten van Zijn genade, om te beginnen op zondag,
 maar dan ook heel de week.
 Want, zo zei je terecht, Piet: dat gaat gewoonweg niet samen.
 Als je gáát voor de handel, voor geld en goed,
 wil je almaar meer meer
 (en verbleekt dus de aandacht voor God).
 Maar als je gaat voor God,
 dan wil je ook almaar meer meer
 (en verbindt het de rest van je leven ook aan Hem).

En het mooie is: dát houdt dan gelukkig ook nooit meer op,
 want op die manier leef je zelfs voor ééuwig gelukkig.

*

[het gezin]

En ze leefden voor eeuwig gelukkig –
 ja, dat is wat God wil, koste wat het kost.
 Dat blijkt in de zaak van de tempeldienst. En van de sabbat.

Nou, hoe zit dat dan met dat laatste issue: de gemengde huwelijken?
 Dat is misschien nog wel de meest heftige.
 Alleen al als je ziet hoe Nehemia hier tekeer gaat:
 allerlei mannen worden vervloekt, geslagen, de haren uitgetrokken,
 en weet ik wat allemaal niet meer.
 Haakte je al niet af bij het voorgaande, dan hier toch zeker!
 Als het zó moet, dan wil ik daar niet bij horen, voor geen geld.

Laat ik dit vooropstellen.

Ik praat vanmorgen het gedrag van Nehemia hier niet goed.

Je ziet wat een temperament die man had.

Je ziet ook hoe God dit soort eigenschappen van mensen gebruikt, het inschakelt voor Zijn zaak.

Maar daarmee ben je als mens niet ineens perfect.

Hetzelfde zie je bij Paulus, in het NT.

Een vergelijkbare figuur als Nehemia, die er echt vól voor gaat.

Maar af en toe denk je ook: moet dat nu zó?

Het *blijven* ménsen.

Hun boodschap, dáár kun je op aan, die is ingegeven door God.

Maar zelf zijn ze nu niet ineens volmaakt, of zo.

Sterker nog, uitgerekend ook Paulus roept 't uit: ik, ellendig mens?

Ik wil het wel graag goed,

maar het gaat nog zo vaak verkeerd!

Nou, als díe angel er hoop ik wat uit is,

dan kun je óók zeggen: hier gaat het kennelijk écht ergens om.

Wil de zaak van God toekomst hebben, dan staat of valt alles híermee: het huwelijk, en het gezin.

Wie is God dáár?

Heeft Hij dáár de centrale plek?

Neem je elkaar mee, als man en vrouw, de goede kant op?

Mooi om te zien hoe dat bij jullie is, Piet en Hester.

Hoe je elkaar ook aansteekt, en aanvult:

het helemaal vól zijn van God,

tegelijk de relativering: geen zorgen voor de dag van morgen!

Kijk, dat lukt dus niet

als je een man hebt, of een vrouw, die van God niet wil weten,

ja die juist heel sterk anti is.
Nog niet eens anti Gód,
als wel: anti de koppeling van het alledaagse leven aan God.

Eerder ontmoetten we Tobia, nu komt Sanballat in beeld.
En die twee horen bij elkaar.
Samen zijn ze anti het welzijn van het volk (Neh.2:10).
En niets is hen te dol om dat ook om te zetten in de praktijk!
Zodat... ja, zodat er te lang en leste geen toekomst meer is voor de kerk!

Nehemia verwijst naar koning Salomo.
Dat was de gouden eeuw!
En waarom: omdat Gód Salomo zegende.
Als íemand er vol voor wilde gaan, dan wel hij.

Ja, God zélf.
Terwijl zijn ouders hem Salomo noemden,
gaf God hem een andere naam:
Jedidja, dat wil zeggen: Mijn lieveling!
Daar verwijst Nehemia ook naar in vers 26 halverwege:
Onder alle volken was er geen koning zoals hij,
hij was geliefd bij zijn God!

Je zou zeggen, dit kan niet stuk.
God die zó vóór hem is,
en Salomo die zó zich afhankelijk weet van God.
Maar het gaat wel stuk.
Het volk breekt zelfs uiteen in twee stukken.
Waarom?
Omdat Salomo relaties aanging met buitenlandse vrouwen,
uitgerekend vrouwen uit volken die heel erg anti-Israël waren.

En dan zegt Nehemia:
zelfs bij Salomo, die zó dicht leefde bij de HEER,
gingen deze gemengde huwelijken ten koste van zijn band met God.
Nou, en jullie denken dat het jullie niet overkomt?!
Zwart en wit gaan niet samen.
Licht en donker ook niet.
Dus als je kiest vóór zo'n vrouw, kies je tégen Mij.

Let wel: Nehemia dwingt ze niet om acuut weer te scheiden,
daarin is hij juist weer mild!
Maar hij zegt wel: doe dit alsjeblieft nóóit meer!
Daar zie je: ook met een ongelovige man of vrouw blijf je geliefd bij God.
Maar het is gewoon een loodzware weg.
Als je nú voor de keus staat, doe het niet!
Straks raak je God kwijt!
En denk niet dat jíj dan wel sterk genoeg bent,
als zelfs Salomo bezweek.

Ten diepste gaat het hier ook niet maar om het huwelijk, en het gezin.
Het gaat om ons allemaal. God sloot een verbond met ons.
Een vriendschap! Hoeveel is dat je waard?
Besef je hoeveel Hij je belooft?

Juist de doop spreekt daarvan!
"Ik neem jou voor mijn rekening,
jij mag leven op Mijn kosten,
Ik zorg er hoogstpersoonlijk voor
dat het kwaad in je leven wordt aangepakt,
en je ontdekt hoe het leven is bedoeld,
hoe het weer mooi wordt en toekomst heeft.
En die toekomst, die garandeer Ik je ook."
Hoeveel is dat je waard?

Laat dát op nummer 1 staan bij jou,
maak op basis hiervan je keuzes,
anders zakt de band met Mij geheid steeds verder op je ranglijst!

Kijk eens goed, ook de komende maand.
De periode van Advent.
Uitlopend op Kerst, het feest van de komst van Jezus in deze wereld.

Waarom was dat eigenlijk?
Waarom ging Gods Zoon zó ver?
Dat Hij alle luister van de hemel achter zich liet?
En in plaats daarvan zelfs door de hel wilde gaan?

Alleen omdat wij het anders niet zouden redden.
Dit was de enige mogelijkheid.
Zo diep zit kennelijk het kwaad.
Niet maar in deze wereld.
Maar in ons eigen hart.
En zóveel houdt God dus van ons.
Dit is dus wat God wil, koste wat het Hem kost.
Dat jij en u leeft.
Voor eeuwig gelukkig.
Amen.

Hardinxveld-Giessendam, Jan Meijer,
28 november 2010